

De Geest van Assisi – 25 jaar jong

Een kwarteeuw geleden, op 27 oktober 1986, nodigde paus Johannes Paulus II vertegenwoordigers van de grote wereldgodsdiensten uit in het Italiaanse Assisi om er te vasten en te bidden voor vrede. Dag op dag 25 jaar later kwamen ze er opnieuw bijeen. Op de vooravond organiseerde Sant'Egidio in Antwerpen een academische zitting in 'de Geest van Assisi'.

We hoorden zes sprekers, zes getuigen: achtereenvolgens Aharon Malinsky van de Shomre Hadassgemeente, Johan Bonny, bisschop van Antwerpen, Mohamed Achaibi van de Moslimtelevisie en Radio-Omroep, Athenagoras Peckstadt van het Oecumenisch Patriarchaat van Constantinopel, Lama Karta van het Tibetaans Instituut van Schoten en Hans Neels, van de Verenigde Protestantse Kerken van België. Ze brachten zes varianten op één thema, zes vertolkingen van een zelfde grondmelodie: het belang en de waarde van dialoog en samenwerking tussen religies en levensbeschouwingen.

Bisschop Johan Bonny was erbij toen Johannes Paulus II onmiddellijk na 11 september 2001 alle deelnemers aan die eerste bijeenkomst in Assisi, in 1986, liet contacteren voor een nieuwe afspraak, om aan de wereld duidelijk te maken dat de aanslag op de Twin Towers niet moest gezien worden als het begin van een (nieuwe) oorlog tussen religies. Men reageerde onverdeeld positief en op 24 januari 2002 – een goede vier maand later dus – vond opnieuw een bijeenkomst in Assisi plaats.

Met het metalen treinticket in de hand – een souvenir die ze kregen van de Italiaanse spoorwegen – vertelde bisschop Bonny over die memorabele uitstap. Om veiligheidsredenen reisden ze allen samen met de trein van Rome naar Assisi, men vreesde immers een aanslag. Maar die praktische oplossing blijft een prachtig symbool, vertelde Mgr. Bonny. Zo is immers ook de werkelijkheid: die leiders van alle grote religies zitten 'op dezelfde trein', leven in een zelfde wereld, met zijn ideologische en economische spanningen, met zijn uitdagingen en vragen! Daarom komen ze ook best met een gemeenschappelijke boodschap...

En die gemeenschappelijke boodschap was op deze avond wel degelijk aanwezig. Het geloof in de dialoog en het respect voor ieders eigenheid waren constanten: in het zien van elke religie als een kleurrijke bloem in een groot boek (Lama Karta), in de dankbaarheid om de spiegel die de ander ons voorhoudt (Aharon Malinsky), als bereidheid om zichzelf in vraag te stellen (Mgr. Athenagoras Peckstadt); de dialoog die 'ertoe doet' in een context van vijandigheid, tussen het vrijblijvende gesprek en het elkaar bekampen (Mohamed Achaibi); het respect dat ontstaat waar mensen integer zijn en hun innerlijke roeping volgen, zoals Franciscus (Hans Neels). Hans Neels ging trouwens uitvoerig in op de eenvoud van Franciscus, die zo terugging naar de eenvoud van het evangelie en in de kerk een tegenbeweging op gang bracht, terwijl de voorzitter van de Moslim Televisie en Radio Omroep zijn inspirerende toespraak beëindigde met het gebed dat aan Franciscus wordt toegeschreven, "Heer, maak mij tot een instrument van uw vrede...".

Toen ik dit alles over mij liet komen, trok een diepe vorm van dankbaarheid door me heen. Er is toch – gelukkig maar – iets fundamenteels veranderd in de voorbije 50 jaar! Maar bisschop Bonny liet tegelijk duidelijk verstaan dat het werk niet af is: "Allen hebben we een achterban, waarvan sommigen straks heel kwaad zullen zijn. Medegelovigen die ons van verraad zullen beschuldigen om het feit dat we hier met anders-gelovigen samen aan tafel zitten." Zonder ze met name te noemen verwees hij naar de aanhangers van Mgr. Lefebvre, die in een van hun geschriften de aardbeving van 1997 in Assisi duiden als een straf van God voor de gruwel van het interreligieuze gebeuren...

(VERSLAG: JAN VANDEN BERGHE)